

ESIOPETUKSEEN HAKEMINEN

Kunta on velvollinen järjestämään alueellaan asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta (perusopetuslaki 4 §). Lisäksi kunta on velvollinen järjestämään esiopetusta varhennetun oppivelvollisuuden piirissä oleville lapsille ja niille lapsille, jotka aloittavat perusopetuksen vuotta säädettyä myöhemmin.

7.1 Esiopetukseen osallistuminen

Esiopetus on velvoittavaa. Tämä merkitsee sitä, että oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuotena lapsen huoltajan on huolehdittava siitä, että lapsi osallistuu esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan.

Esiopetuksen velvoittavuuteen liittyvän läsnäolon osalta noudatetaan seuraavia linjauksia:

- alle kahden viikon poissaolosta riittää ilmoitus päiväkotiin
- yli kahden viikon poissaolo sovittava päiväkodin kanssa
- esiopetuksen tavoitteiden toteutumisesta keskustellaan poissaolojen yhteydessä
- ilta-, viikonloppu- ja vuorohoidon osalta tulee huolehtia esiopetuksen tavoitteiden saavuttamisesta

Varhennetun oppivelvollisuuden piirissä olevan lapsen on osallistuttava esiopetukseen oppivelvollisuuden alkamisvuonna. Lisäksi varhennetun oppivelvollisuuden piirissä olevalla lapsella on oikeus saada esiopetusta sinä vuonna, jona lapsi täyttää viisi vuotta. Sellaisella lapsella, joka aloittaa perusopetuksen vuotta säädettyä myöhemmin, on oikeus saada esiopetusta myös oppivelvollisuuden alkamisvuonna.

7.2 Esiopetukseen hakeminen

Perusopetusasetuksen 23 a §:n mukaan esiopetukseen tulee hakea ennen opetuksen alkamista opetuksen järjestäjän ilmoittamalla tavalla. Opetuksen järjestäjän tulee etukäteen ilmoittaa esiopetuksen järjestämispaikoista, opetuksen aloitus- ja päättymisajankohdasta sekä siitä, miten sen järjestämään tai hankkimaan esiopetukseen haetaan. Hakemukseen laitetaan oppilaaksioton perusteiden ja -alueen mukainen vaihtoehto.

Lapsen asuinpaikan tai huoltajan työ- tai opiskelutilanteen muuttuessa taikka muusta erityisestä syystä esiopetukseen voi hakea opetuksen järjestäjän edellyttämää ajankohtaa myöhemmin. Opetuksen järjestäjä ratkaisee sen, milloin on kysymys säännöksessä mainitusta muusta sellaisesta erityisestä syystä, joka oikeuttaa hakeutumaan esiopetukseen pääsääntöistä hakuaikaa myöhemmin. Mikäli edellä todetut edellytykset täyttyvät, lapselle tulee osoittaa esiopetuspaikka mahdollisimman pian sen jälkeen, kun hakemus on tehty. Kunnalla on opetuksen järjestäjänä lopullinen vastuu esiopetuspaikan löytämiseksi.

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan päätös varhennetusta oppivelvollisuudesta tehdään pääsääntöisesti ennen perusopetuksen alkamista. Varhennetun oppivelvollisuuden päätöksen saaneen lapsen oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna kuin lapsi

täyttää kuusi vuotta. Lapsella on oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna oikeus saada esiopetusta. Varhennetun oppivelvollisuuden piirissä olevalla lapsella tämä oikeus alkaa sen vuoden syyslukukauden alussa, jolloin lapsi täyttää viisi vuotta.

Kunta osoittaa opetusta saavalle edellä mainittujen periaatteiden mukaisen lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa oppilaalle annetaan opetusta. Esiopetusta saavalle oppilaalle voidaan opetuksen järjestämisaikaksi osoittaa myös vastaavat edellytykset täyttävä varhaiskasvatuspaikka tai muu soveltuva esiopetuksen järjestämisaika. Kunta voi perustellusta opetuksen järjestämiseen liittyvästä syystä vaihtaa opetuksen järjestämisaikaa. (Perusopetuslaki 6 §).

7.3 Lyhyet ja turvalliset matkat

Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden koulumatkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämisaikojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä.

Perusopetuslain 32 §:n mukaan, jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitettua varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen.

Esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Kuljetuksen järjestäminen matkan vaikeuden tai rasittavuuden perusteella edellyttää aina harkintaa ja asiantuntijan lausuntoa (psykologi, kuraattori, lääkäri tai muu asiantuntija lapsen tilanteesta riippuen). Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta varten myönnettävä riittävä avustus.

Jos oppilas otetaan muuhun kuin perusopetuslain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun opetuksen järjestämisaikaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään varhaiskasvatukseen, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan välillä.

7.4 Oppilaaksiotto

Perusopetuslain 6 §:n mukaisesti esiopetus pyritään järjestämään siten, että oppilaan matkat ovat mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Lahti on jaettu kahdeksaan eri esiopetuksen oppilaaksiottoalueeseen ja esiopetus pyritään järjestämään ensisijaisesti sillä oppilaaksiottoalueella, jossa lapsi asuu.

Esiopetuspaikka osoitetaan toiselta oppilaaksiottoalueelta jäljempänä kuvattujen kriteerien perusteella.

Esiopetus järjestetään kunnallisissa päiväkodeissa. Järjestämisen edellytyksenä on 13 lapsen minimimäärä yksikkötasolla. Ilta-, viikonloppu – ja vuoro- sekä pienennetyissä ryhmissä ryhmäkoko voi tarvittaessa olla pienempi.

Oppilaaksiotto edellyttää, että päiväkotia on määritelty esiopetuksen järjestämispaikaksi ja ryhmäkokoedellytys täyttyy.

7.4.1 Esiopetuspaikan osoittaminen omalta oppilaaksiottoalueelta

Ensisijaisesti esiopetuspaikka osoitetaan perusopetukselta saadun tiedon mukaisesti lapsen tulevan koulun kanssa yhteistyötä tekevältä esiopetuksen järjestämispaikasta.

Mikäli tuleva koulu ei ole tiedossa tai sijaitsee perusopetukselta saadun tiedon mukaan toisella esiopetuksen oppilaaksiottoalueella, esiopetuspaikka voidaan osoittaa samasta esiopetusta järjestävästä päiväkodista, jossa lapsi on jo ollut varhaiskasvatuksessa.

Jos lapsella on ilta- viikonloppu- tai vuorohoidon tarve tai muista perustelluista syistä, esimerkiksi lapsen vaativaan tuen tarpeeseen liittyvät syyt, esiopetuspaikka voidaan osoittaa samasta esiopetusta järjestävästä päiväkodista, jossa lapsi on jo ollut varhaiskasvatuksessa.

Esiopetuspaikaksi ei osoiteta päiväkotia, jonne kunnan tulee järjestää kuljetus, jos oppilaaksiottoalueella on päiväkotia, johon ei synny kuljetuksen järjestämisvelvollisuutta. Mikäli esiopetuspaikaksi joudutaan osoittamaan päiväkotia, johon kunnan tulee järjestää kuljetus, osoitetaan esiopetuspaikka, johon kuljetus voidaan järjestää ensisijaisesti julkista liikennettä käyttäen.

Mikäli lapsi muuttaa kesken esiopetuksen toimintavuoden oppilaaksiottoalueelta toiselle, esiopetuspaikka myönnetään mahdollisuuksien mukaan uudelta alueelta. Lapsella on kuitenkin huoltajien niin halutessa mahdollisuus jatkaa esiopetusvuosi loppuun entisellä alueella.

7.4.2 Esiopetuspaikan osoittaminen toiselta oppilaaksiottoalueelta

Jos lapsella on viikonloppu- tai vuorohoidon tarve, eikä esiopetusta näistä syistä voida järjestää omalla oppilaaksiottoalueella. Muista perustelluista syistä, esimerkiksi lapsen vaativaan tuen tarpeeseen liittyvät syyt tai perusopetukselta saadun tiedon mukaan lapsen tulevan koulun sijaitessa esiopetuksen toisella oppilaaksiottoalueella, koulun kanssa yhteistyötä tekevältä esiopetuksen järjestämispaikasta.

7.5 Toissijainen oppilaaksiotto

Esiopetukseen voi hakea oppilaaksi myös muuhun kuin kunnan perusopetuslain 6 §:n 2 momentin mukaan osoittamaan esiopetuksen järjestämispaikkaan. Näitä oppilaita otettaessa on sovellettava yhdenvertaisia valintaperusteita. Kunta voi kuitenkin päättää, että sen itse järjestämään tai hankkimaan esiopetukseen otetaan ensisijaisesti kunnassa asuvia lapsia. Lahden kaupungin järjestämään esiopetukseen otetaan ensisijaisesti Lahdessa asuvia lapsia.

Harkittaessa päätöstä toissijaisesta esiopetuspaikasta esiopetusta järjestettäessä otetaan huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää varhaiskasvatuspalveluja ja vastaavasti varhaiskasvatusta järjestettäessä, että varhaiskasvatuksessa olevilla on mahdollisuus osallistua esiopetukseen. Säännökset ovat tarkoitettujen toimintojen yhteensovittamista kunnassa ohjaaviksi. Yhteensovittamista tapahtuu sekä ko. palvelujen sijainnin, että palvelujen järjestämisaikojen suhteen.

Esiopetus ja siihen liittyvä varhaiskasvatus järjestetään päiväkodeissa yhteisissä tiloissa sekä yhteisellä henkilöstöllä ja esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen paikkatilannetta tarkastellaan kokonaisuutena. Edellisen ikäluokan lähtiessä kouluun päiväkodista vapautuu paikkoja uusille esiopetusta tai varhaiskasvatusta tarvitseville lapsille ja esiopetusryhmät muodostetaan vuosittain tämän vaihtuvuuden puitteissa. Näin myös muodostuu päiväkotikohtainen enimmäisoppilasmäärä esiopetuksessa, sekä siihen liittyvä oppilaiden sijoittaminen päiväkoteihin.

Em. johdosta esiopetusvalintoihin vaikuttavat vuosittain päiväkotikohtaisesti käytävissä olevien varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikkojen määrä ja niiden ikärakenne sekä käytävissä olevat tilat.

Koska lapset valitaan esiopetukseen perusopetuslain ja Lahden kaupungin oppilaaksiottooperusteiden mukaisesti ja lisäksi ryhmiin integroidaan varhaiskasvatusikäisiä lapsia, toissijainen oppilaaksiotto edellyttää, että ryhmissä on tilaa.

7.6 Päätöksentekijöiden toimivalta

Lahden kaupungin sivistystoimialan toimintasäännön mukaan päätösvalta esiopetukseen oppilaaksiotosta on päiväkodinjohtajalla.

Päätökseen haetaan tarvittaessa muutosta valittamalla Lupa- ja valvontavirastolle.